

Брюксел, 12 юни 2025 г.
(OR. en)

7819/25

Междуетноститутуционално досие:
2021/0213 (CNS)

FISC 93
ECOFIN 401
ENER 97
ENV 240
CLIMA 102

БЕЛЕЖКА ПО ТОЧКИ I/A

От:	Генералния секретариат на Съвета
До:	Комитета на постоянните представители/Съвета
Относно:	Преразглеждане на Директивата за данъчно облагане на енергийните продукти и електроенергията – Доклад за напредъка

В доклада за напредъка, поместен в приложението към настоящата бележка, са представени вижданията на председателството относно актуалното състояние и напредъка, постигнат при разглеждането на посоченото по-горе предложение през първата половина на 2025 г.

Комитетът на постоянните представители се приканва да вземе под внимание доклада на председателството за напредъка, поместен в приложението към настоящата бележка, и да го предаде на Съвета.

Съветът по икономически и финансови въпроси се приканва да вземе под внимание изготвения от председателството доклад за напредъка, поместен в приложението към настоящата бележка, като точка А от дневния ред на свое предстоящо заседание.

**Преразглеждане на Директивата за данъчно облагане на енергийните продукти
и електроенергията**

Доклад на председателството за напредъка

I. ВЪВЕДЕНИЕ

1. На 14 юли 2021 г. Комисията представи предложение за директива на Съвета относно преструктурирането на правната рамка на Съюза за данъчно облагане на енергийните продукти и електроенергията (преработен текст)¹ („предложение за ДДОЕПЕ“).
2. Предложението за ДДОЕПЕ е част от пакета „Подготвени за цел 55“², който е насочен към реализиране на амбициозните цели на ЕС за намаляване на емисиите с най-малко 55% до 2030 г. спрямо равнищата от 1990 г. и за постигане на климатична неутралност до 2050 г. Пакетът се състои от набор от взаимосвързани предложения, които имат една и съща цел: гарантиране на справедлив, конкурентоспособен и екологосъобразен преход до 2030 г. и след това. Обхванати са редица области на политиката и сектори на икономиката: климат, енергия и горива, транспорт, сгради, земеползване и горско стопанство.
3. Предложението за ДДОЕПЕ има следните цели:
 - а) да се осигури адаптирана рамка, която да способства за осъществяването на целите на Съюза до 2030 г. и за постигането на неутралност по отношение на климата до 2050 г. в контекста на Европейския зелен пакт. Това ще стане чрез привеждане в съответствие на данъчното облагане на енергийните продукти и електроенергията с политиките на ЕС в областта на енергията, околната среда и климата, като по този начин се допринесе към усилията на ЕС за намаляване на емисиите;
 - б) да се осигури рамка, която съхранява и подобрява вътрешния пазар на ЕС, като се актуализират обхватът на облагаемите енергийни продукти и структурата на ставките и се рационализира използването от страна на държавите членки на освобождавания от данъчно облагане и данъчни намаления; и
 - в) да се запази способността за генериране на приходи за бюджетите на държавите членки.

¹ 10872/21.

² 10849/21.

4. Според Комисията тези цели ще бъдат постигнати чрез преминаване от данъчно облагане въз основа на обема към данъчно облагане въз основа на енергийното съдържание, като се направи класиране на ставките в зависимост от екологичните им показатели и се ограничат стимулите за използване на изкопаеми горива. Според това класиране конвенционалните изкопаеми горива, като дизела и бензина, ще се облагат с най-високата ставка, а електроенергията – с най-ниската.
5. Европейският икономически и социален комитет прие своето становище на 20 януари 2022 г.³, а Комитетът на регионите – на 27 април 2022 г.⁴ Становището на Европейския парламент все още се очаква.

II. АКТУАЛНО СЪСТОЯНИЕ НА РАБОТАТА В СЪВЕТА

6. Анализът на предложението за ДДОЕПЕ започна в работна група „Данъчни въпроси“ (Косвено данъчно облагане – Акцизи/данъчно облагане на енергийните продукти и електроенергията) („работна група „Данъчни въпроси““) през септември 2021 г. Работна група „Данъчни въпроси“ (високо равнище) обсъди досието на няколко пъти.
7. На 7 декември 2021 г. Съветът ECOFIN взе под внимание доклада на председателството за напредъка по пакета „Подготвени за цел 55“, който обхваща и предложението за ДДОЕПЕ⁵. На 17 юни 2022 г. Съветът ECOFIN взе под внимание доклада на председателството за напредъка по предложението за ДДОЕПЕ⁶. На 6 декември 2022 г. Съветът ECOFIN проведе ориентационен дебат по предложението за ДДОЕПЕ⁷ и предостави политически насоки за бъдещите действия. Като цяло министрите подкрепиха по-гъвкавия подход на председателството и поискаха да се намерят решения на неуредените въпроси.
8. На 10 декември 2024 г. Съветът ECOFIN проведе ориентационен дебат по предложението за ДДОЕПЕ⁸ и предостави политически насоки.
9. Техническият анализ в подготвителните органи на Съвета продължи, вземайки предвид политическите насоки.

³ 5615/22.

⁴ 7822/25.

⁵ 14574/21.

⁶ 9874/22.

⁷ 14736/22.

⁸ 16174/24 REV 1.

III. НАПРЕДЪК, ПОСТИГНАТ ПРЕЗ ПЪРВАТА ПОЛОВИНА НА 2025 Г.

10. Въз основа на постигнатия от предишните председателства напредък полското председателство продължи работата по преразглеждането на ДДОЕПЕ. Досието беше анализирано на заседанията на работна група „Данъчни въпроси“ от 30 януари, 1 април и 20 май 2025 г.
11. През първата половина на 2025 г., въз основа на обсъжданията в работната група, председателството изготви три набора от пълен компромисен текст, а последният компромисен текст беше представен на работна група „Данъчни въпроси“ на 20 май⁹. Освен това председателството представи своите анализи на конкретни разпоредби в обяснителни бележки, които улесниха обсъжданията и спомогнаха за намирането на решения на неуредените въпроси.
12. Една от обсъжданите теми беше как да се постигне общата цел за запазване на конкурентоспособността на промишлените отрасли на ЕС в променящия се глобален контекст и каква би могла да бъде ролята на енергийното данъчно облагане. Комисията представи аспектите на енергийното данъчно облагане в своите съобщения „Пактът за чиста промишленост: Съвместна пътна карта за конкурентоспособност и декарбонизация“¹⁰, „План за действие за енергия на достъпни цени – Отключване на истинската стойност на нашия енергиен съюз за осигуряване на финансово достъпна, ефективно произвеждана и чиста енергия за всички европейци“¹¹, „Компас за конкурентоспособността на ЕС“¹² и „Европейски план за действие в областта на стоманата и металите“¹³. В светлината на тези съобщения председателството счита, че енергоемките сектори, като минералогичните и металургичните процеси, се нуждаят от по-голяма подкрепа. Следователно, според председателството, е оправдано да се позволи на държавите членки да продължат да предоставят подкрепа под формата на изключване от приложното поле на директивата.

⁹ 9008/25.

¹⁰ 6515/25.

¹¹ 6601/25.

¹² 5785/25.

¹³ 7288/25.

13. Нов елемент, въведен с предложението за ДДОЕПЕ, е разпоредбата за автоматичното индексирание на минималните нива на данъчно облагане. Целта на индексиранието е да се избегне намаляването на икономическото въздействие на ДДОЕПЕ с течение на времето. Председателството улесни обсъждането на договореностите за индексиранието, по-специално относно времевата основа и тавана на индексацията.
14. Бяха изяснени понятията „единично предназначение“ и „различно единично предназначение“. Тъй като тези термини породиха съмнения относно тяхното тълкуване и обхват, председателството проведе обсъждане за изясняване на техния смисъл. За някои специфични предназначения на енергийните продукти и електроенергията в някои сектори на икономиката, в които се използват енергийни продукти или електроенергия, може да е необходима допълнителна подкрепа. Поради това държавите членки могат да прилагат специфични намалени нива на данъчно облагане (пълно освобождаване от акцизи или намалени данъчни ставки) за такива специфични предназначения. В компромисния текст тези случаи са обозначени като „различно единично предназначение“. В резултат на обсъждането беше посочено, че понятието „различно единично предназначение“ е подгрупа на по-широкото понятие за „единично предназначение“. Същевременно, изглежда необходимо да се запази понятието „единично предназначение“, тъй като то се отнася до всички случаи на използване на енергийни продукти и електроенергия, които попадат в приложното поле на директивата, т.е. тези, които не отговарят на определението за енергийни продукти и електроенергия с двойно предназначение. Терминът „единично предназначение“ беше запазен в компромисния текст, но започнатите от председателството обсъждания спомогнаха за постигането на напредък при изясняването на това понятие, така че икономическите оператори, данъчните администрации и гражданите да могат по-добре да разбират и тълкуват текста на бъдещата директива.

15. Делегациите повдигнаха въпроса за малките инсталации, които потребяват за собствени нужди електроенергия, произведена от тях от невъзобновяеми енергийни източници, които вече са били обложени с данък. Приложимата понастоящем ДДОЕПЕ позволява на държавите членки, при условие че вложената енергия се облага с данък, да освобождават електроенергията, произведена от малки производители, когато тя е за собствени нужди. Предложението за ДДОЕПЕ запазва общата цел на режима на малките производители; въведен е обаче праг за определяне на малки инсталации. Този праг беше въведен с цел насочване на производството на електроенергия от възобновяеми източници и за да се отчете възможността големите инсталации да се ползват от непропорционално данъчно предимство. Това обаче доведе до ограничаване на възможността за освобождаване на малките инсталации, които потребяват за собствени нужди електроенергия, произведена от невъзобновяеми енергийни източници, които вече са били обложени с данък. Поради тази причина председателството измени съответните разпоредби в компромисния текст. В резултат на това държавите членки ще могат: а) да освобождават производството на електроенергия за собствени нужди, когато входящите енергийни продукти не са облагаеми енергийни продукти (вятър, слънчева енергия, отпадъци и др.). Целта е да се избегне ненужна производствена тежест за непрофесионалните или много малките производители и да се стимулира разработването на такива инсталации; б) да освобождават електроенергията, произведена от енергийни продукти, които вече са били обложени с данък съгласно директивата. Това се отнася за случаите, когато електроенергията, използвана в промишлените процеси, се произвежда от производителя за собствени нужди, например от природен газ.
16. След като разгледа исканията на някои делегации, председателството реши да изключи от приложното поле на директивата всички отпадъци, използвани за отопление. Въвеждането на допълнителна тежест под формата на акциз би могло да доведе до повишаване на цените на услугите, предоставяни от дружествата, събиращи отпадъци и тяхното обезвреждане. В резултат на това може да има увеличаване на случаите на самоизгаряне на отпадъци от отделни субекти, което при липсата на подходяща инфраструктура може да доведе до по-голямо замърсяване на атмосферата с вредни газове или до изместване на въглеродни емисии вследствие на увеличения износ на отпадъци извън ЕС. Следователно председателството счита, че запазването на изключването на отпадъците от приложното поле на проекта на ДДОЕПЕ е обосновано.

17. В компромисния текст бяха внесени някои изменения, за да се гарантира правна сигурност и бъдещата ДДОЕПЕ да се приведе в съответствие с други имащи отношение законодателни актове. По-специално, в случай на бъдещи изменения на приложение IX към Директива (ЕС) 2018/2001 (Директива за енергията от възобновяеми източници, RED II), на Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове за изменение на приложение III към бъдещата ДДОЕПЕ, за да го приведе в съответствие с преразгледаната версия на RED II. Необходимите промени бяха направени и в списъка на суровините за производството на „биогорива от нови поколения, течни горива от биомаса и биогаз“ (приложение III към компромисния текст на ДДОЕПЕ).
18. Освен това, за да се приведе таблицата за преобразуване на долната топлина на изгаряне (приложение II към компромисния текст на ДДОЕПЕ) в съответствие с Комбинираната номенклатура (КН), председателството актуализира описанията, съдържащи се в колоната „Наименование на продукта“, както и някои от кодовете по КН.
19. В по-ранна версия на компромисния текст беше посочено, че Съветът може да приема актове за изпълнение, с които да се променя категорията на всеки енергиен продукт, когато тази категория не съответства на неговите екологични характеристики. По време на обсъждането обаче беше подчертано, че съгласно ДФЕС основният акт обикновено не може да бъде изменян с акт за изпълнение. Промяната на категорията на енергийния продукт може да се счита за съществен елемент от предложението за ДДОЕПЕ. Стана ясно, че осъществим от правна гледна точка вариант би бил оправомощаването да се превърне в клауза за преразглеждане, като председателството преразглежда компромисния текст в този смисъл.
20. Съображенията бяха допълнително коригирани с цел съгласуваност с постановителната част от проекта за ДДОЕПЕ.
21. Делегациите повториха добре известните си позиции по някои други въпроси. Председателството обаче не възобнови обсъжданията по тези въпроси, тъй като смята, че те са били подробно обсъдени по време на предходните председателства и текстът изглежда отразява крехък компромис.

IV. ВЪЗМОЖНИ БЪДЕЩИ ДЕЙСТВИЯ

22. Според председателството актуалното състояние на преговорите представлява деликатен баланс между различните становища на делегациите, като се отчита и аспектът на конкурентоспособността, който неотдавна беше изтъкнат от много делегации. От началото на преговорите насам бяха подробно обсъдени всички въпроси от предложението за ДДООПЕ и позициите на делегациите като цяло са добре известни, въпреки че някои от тях претърпяха развитие.
23. Независимо от това ще е необходима допълнителна работа, за да се съгласуват позициите на делегациите. Наред с това председателството отчита, че са необходими и някои технически корекции и правен преглед на компромисния текст. Председателството отбелязва, че делегациите са решени да продължат работата въз основа на постигнатия досега напредък.

V. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

24. Във връзка с гореизложеното полското председателство приканва Съвета да вземе под внимание настоящия доклад с оглед на отбелязването на напредък в преговорите въз основа на постигнатото до момента.
-